

Distance learning eLearning and Online learning

จุฑารัตน์ นกแก้ว*

ปัจจุบัน มักพบเห็น คำว่า Distance learning , eLearning and Online learning ปรากฏในเอกสาร บทความ การบรรยายทางวิชาการ คำเหล่านี้ เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือไม่ และใช้แทนกันไปในความหมายเดียวกัน ได้ไหม นักการศึกษา นักวิจัย และนักศึกษาที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล อาจเกิดความสงสัยหรือสับสนว่า จะใช้คำใดในบริบทใด ผู้เขียนได้รวบรวมและสรุปนิยามของคำเหล่านี้มาเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความหมายที่เฉพาะเจาะจงของคำเหล่านี้ และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทต่อไป

ข้อมูลที่นำมาสรุปนี้มาจากบทความต่างประเทศ ชื่อ “ E-Learning, Online Learning and distance learning environments : are they the same?” เป็นบทความวิจัยที่สำรวจการใช้คำต่างๆ เหล่านี้ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ จำนวน 43 คนจากประเทศต่างๆ โดยให้นักวิชาการตอบคำถามจากแบบสำรวจ ครอบคลุมประเด็น ความหมายของคำทั้งสามดังกล่าว บทบาทของผู้ตอบในกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของการเรียนการสอนที่มีส่วนส่งเสริมการนิยามความหมาย คำต่างๆ เหล่านี้ และการจัดกลุ่ม (category) โดยจำแนก ความหมายของคำ ตามระดับของคำ (hierarchy organization) ประเภทของสื่อที่ใช้ (media type) ประเภทการเข้าถึง (access type) การสื่อสารโต้ตอบระหว่างกัน (correspondence) และ การปฏิสัมพันธ์ (interaction) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นความหมายของคำ

ผลการสำรวจ พบว่า เมื่อจัดกลุ่มตามระดับของคำ Distance learning เป็นคำที่มีมาก่อนได้รับการนำไปใช้ในความหมายกว้างที่สุด (broadest term) eLearning and Online learning เป็นคำที่อยู่ภายใต้คำนี้ นอกจากนี้ พบว่า คำว่า eLearning มีการให้นิยามว่ามีความหมายเท่ากับคำว่า Blended learning โดยที่ eLearning มีการเขียนแตกต่างกันออกไป ครอบคลุม e-learning, e-Learning, E-learning และ eLearning และยังไม่มีกรใช้ชี้ชัดว่าควรใช้คำใดในบริบทใด นอกจากนี้ ยังพบว่า ในวารสารด้านการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ก็ยังมีการเขียนคำว่า eLearning ต่างกัน เช่น eLearning Magazine, International Journal of E-learning และ Journal of e-Learning เป็นต้น

เมื่อนำคำต่างๆ มาจำแนกตามประเภทของสื่อ พบว่า Distance learning ได้รับการใช้ใน ความหมายการนำส่งเนื้อหาการเรียนทางไปรษณีย์ เนื้อหาจัดเก็บทั้งในรูปแบบเอกสาร สื่อประสม สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ขณะที่ Online learning และ eLearning เข้าไปเกี่ยวข้องกับสื่อที่มีการใช้เครื่องมือบนเว็บ (web tools/internet) เมื่อจำแนกตามการเข้าถึง พบว่า Distance learning เป็นคำที่ใช้ในความหมายการเข้าถึงระยะไกลผ่านสื่อที่หลากหลาย เป็นการเรียนแบบไม่เผชิญหน้า

ขณะที่ eLearning เป็นการเรียนที่เข้าถึงระยะไกลและระยะใกล้ (remote and non - remote) หรือ การใช้การเรียนแบบผสมผสานที่มีทั้งระบบการเรียนในชั้นเรียนและการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่วน Online learning เป็นคำที่มีการใช้ทั้งการเรียนในและนอกมหาวิทยาลัย (on-off campus)

เมื่อจำแนกตามการปฏิสัมพันธ์ Distance learning อาจไม่จำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์ แต่ eLearning and Online learning จำเป็นต้องมีการเรียนการสอนในเชิงปฏิสัมพันธ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปว่า แม้จะมีการให้นิยามที่ไม่ชัดเจนก็ตาม แต่การอธิบายถึงคุณลักษณะด้านการเรียนการสอนจะให้ภาพองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อมการเรียนการสอนมากกว่าคำที่ใช้ และพบว่า ระหว่างคำทั้ง 3 มีการใช้คำว่า online learning มากกว่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์ต่างๆ เหล่านี้ ผู้เขียน จึงขอสรุปความหมายของคำทั้งสาม พอสังเขป ดังนี้

Distance learning การเรียนทางไกล เป็นคำที่สื่อความหมาย การจัดเตรียมการเข้าถึงการเรียนของผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล มีข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ โดยมีการนำมาใช้แทนกันระหว่าง คำว่า Distance education และ Distance learning คำแรกมีความหมายมุ่งเน้นที่ตัวระบบ ขณะที่คำที่สอง มุ่งเน้นที่ผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี เพื่อลดข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ โดยคำว่า Distance learning มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

eLearning การเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นคำที่ยังมีการใช้ในหลายนิยาม โดยทั่วไป เน้นการเข้าถึงโดยผ่านเครื่องมือ เทคโนโลยี ไม่ใช่เฉพาะเนื้อหาและวิธีการสอนที่นำเสนอด้วยสื่อซีดี วิดีโอ ดาวเทียมและโทรทัศน์ปฏิสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีผู้ให้นิยามความหมายรวมถึง การส่งผ่าน ความรู้ ประสบการณ์ผู้เรียนรายบุคคลผ่านกระบวนการสร้างความรู้ ซึ่งอาจรวม การเรียนออนไลน์ หลักสูตรออนไลน์ การเรียนบนเว็บ ทั้งนี้ แม้จะยังไม่มีคุณลักษณะเฉพาะ ของ eLearning แต่การเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ต้องมีโปรแกรม วัสดุ เว็บ ที่สามารถจัดเตรียมผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

Online learning เป็นคำที่ใช้เรียกสื่อเทคโนโลยี การเข้าถึงประสบการณ์การเรียนผ่านการใช้ เทคโนโลยี โดยมีผู้ให้นิยามว่าเป็นพัฒนาการของ Distance learning ที่ต้องการปรับปรุงการเข้าถึง โอกาสทางการศึกษาถึงผู้เรียน โดยสิ่งที่ได้ไม่เฉพาะแต่การเข้าถึง แต่จะได้การเชื่อมต่อ ความยืดหยุ่น และการปฏิสัมพันธ์

หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคำเหล่านี้ จะเห็นว่า eLearning เข้ามาเสริมจุดอ่อนของ Distance learning โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ และคุณภาพการเรียนด้วยวิธีการเรียนทางไกล ทั้งนี้ เพราะ eLearning เป็นแนวความคิดอิสระเป็นตัวแทนสาขาการเรียนทางไกลกับฐานรากในวิธีการเรียน การสอน การเรียนแบบประชุมทางไกล และการสร้างความรู้จากการทำงานร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ ขณะที่การเรียนออนไลน์บูรณาการความเป็นอิสระกับปฏิสัมพันธ์ที่อยู่เหนือ ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และแม้ว่า eLearning ไม่สามารถทดแทนการเรียนแบบเผชิญหน้าได้ทั้งหมด แต่ศักยภาพของ

eLearningช่วยให้เกิดความเป็นไปได้ในการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์ ในรูปแบบของการเรียนแบบผสมผสาน โดยเมื่อกล่าวถึง eLearning จะกล่าวในแง่ Online learning และ Blended learning โดยที่ eLearning ไม่ใช่คำเดียวกับ Distance learning

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นมหาวิทยาลัยทางไกลในระบบเปิดที่มีการนำคำต่างๆ เหล่านี้มาใช้ โดยคำว่า Distance education หรือ Distance learning เป็นคำหลักที่มหาวิทยาลัยอ้างอิงเมื่อกล่าวถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนและการนำส่งหลักสูตรการเรียนการสอนไปยังนักศึกษา โดยมีการใช้ คำว่า eLearning ในความหมายของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เสริมสื่อหลักที่ยังคงเป็นสิ่งพิมพ์

เอกสารอ้างอิง

Moore, Joi L. (2011). E-Learning, Online Learning and Distance Learning Environments : are they the same? **Internet and Higher Education**. 14, 129-135, from <http://www.emeraldinsight.com/search.htm?ct=jnl>

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมการใช้ฐานข้อมูล โปรดติดต่อหน่วยสนเทศการศึกษาทางไกล ฝ่ายบริการสนเทศ โทร. 7487 E-mail: jutharatstou@gmail.com

*** บรรณารักษ์ชำนาญการ หัวหน้าหน่วยสนเทศการศึกษาทางไกล ฝ่ายบริการสนเทศ
สำนักบรรณสารสนเทศ**